

PERFORMERS

MAGAZINE

MAGAZINE VOOR UITVOERENDE KUNSTENAARS | OKT 2020 | NR. 3 | JAARGANG 20

GOUDEN EN ZILVEREN NOTEKRAKERS
GEWONNEN DOOR EEFJE DE VISSER EN DARLYN

PHAEDRA KWANT
WORDT GEBELD ALS ER
EEN KAMELEON NODIG IS

van de redactie

HET C-WOORD

Ook dit herfstnummer van Performers Magazine ontkomen wij niet aan het C-woord. Corona domineert ons dagelijks leven, zowel professioneel als privé. Ook bij Sena. We stellen alles in het werk om onze aangeslotenen te helpen deze moeilijke tijden door te komen. Tijden waarin ook de Sena-incasso onder druk staat en daarmee opnieuw ook het inkomen van onze aangeslotenen. Gedurende de lockdown was er, naast de afgelasting van festivals en andere optredens, ook geen openbaarmaking in de horeca. Advertentie-inkomsten bij de commerciële omroepen daalden dramatisch, maar trekken gelukkig langzaam weer bij. Het zal geen jaar met recordomzet worden. En de vraag is, zoals ook voor de live branche, hoe lang de effecten nog voelbaar zullen zijn. Los van de kans op een tweede (intelligente) lockdown.

'HET ZIJN ONZEKERE TIJDEN. MAAR GELUKKIG GAAT DE MUZIEK DOOR'

Het zijn onzekere tijden. Maar gelukkig gaat de muziek door. Middels het Noodfonds Muziek en het Sena Muziekproductiefonds hopen wij daarbij een helpende hand te bieden. Ook gaven wij subsidie aan de registratie van de Uitmarkt en aan Wende's Kaleidoscoop. De uitreiking van de Gouden en Zilveren Notekrakers vond coronaproef plaats in Paradiso. Wij vinden het van groot belang om de heropstart en continuïteit, daar waar toch mogelijk, te helpen stimuleren.

In dit nummer daarnaast, als gebruikelijk, veel aandacht voor onze aangeslotenen zelf, interviews met onder meer Phaedra Kwant en Hans Minnaar en artikelen over onze SoCu-activiteiten.

Een optimistisch nummer evengoed, hopen wij. De kunst en de muziek overleven alles, hoe moeilijk ook.

PERFORMERS MAGAZINE

wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de Sena-sectie Uitvoerende Kunstenaars. Het blad is bestemd voor rechthebbende uitvoerende kunstenaars en andere geïnteresseerden. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

©2020 Sena-sectie Uitvoerende Kunstenaars

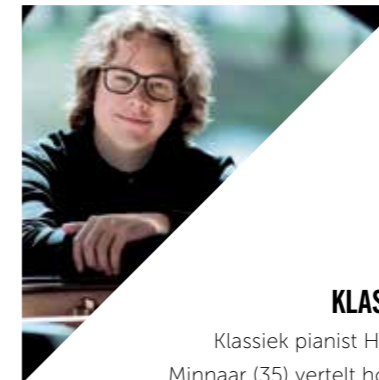
HOOFDREDACTEUR: Erwin Angad-Gaur
REDACTIE: Jeroen Akkermans, Erwin Angad-Gaur, Anita Verheggen
EINDREDACTIE: Jeroen Akkermans
VORMGEVING: Robert Swart
COVERFOTO: Phaedra Kwant
 Foto: Ivo van der Bent
ILLUSTRATIES: Robert Swart
OPLAGE: 17.980 ex.
AUTEURS: Guido van Oorschot, Erwin Angad-Gaur, Jimmy Tigges, Rianne van der Molen, Erik Thijssen, Sandra Havekes, Jowi Schmitz, Anita Verheggen en Henk Westbroek
REDACTIEADRES: Catharina van Renneslaan 20, Postbus 113, 1200 AC Hilversum
 Telefoon: (035) 625 17 00
 E-mail: performers@sena.nl
 Website: www.sena.nl/performers-magazine

PHAEDRA KWANT

Dit najaar moest het nieuwe album van Kwant verschijnen. Corona stak er een stokje voor.

4

KLASSIEK

Klassiek pianist Hannes Minnaar (35) vertelt hoe het met hem gaat in coronatijd.

8

REFLECTIES

Een basisinkomen zou in deze tijden voor veel kunstenaars een verademing zijn.

12

UITREIKING GOUDEN EN ZILVEREN NOTEKRAKERS

De gouden en zilveren notekrakers zijn dit jaar gewonnen door Eefje de Visser en Darlyn.

18

RUUD VAN LIESHOUT

Ruud van Lieshout (96) zette een halve eeuw lang honderden artiesten op de band.

20

EN VERDER

7 SENA NIEUWS

10 HOE DOET IE HET?

12 DE WAARDE VAN MUZIEK

16 NOVEMBERRONDE SENA MUZIEKPRODUCTIEFONDS

17 STEUNFONDS RECHTENSECTOR

23 AUTEURSRECHTWETGEVING. STILTE VOOR DE STORM

24 UITMARKT

26 PODIUM

27 HENK WESTBROEK

De laatste jaren speelde bassiste/zangeres Phaedra Kwant (41) onder meer in de bands van Claudia de Breij, Veldhuis & Kemper, de 3JS en Hans Vermeulen. Daarnaast maakt ze jazz met popinvloeden onder haar eigen naam en zit ze in het akoestische trio McChicks. Die veelzijdigheid is haar specialisme, vindt ze.

Door Rianne van der Molen
Foto's: Ivo van der Bent

Dit najaar zou ze eindelijk haar langverwachte derde album gaan maken, na *Too Much in Store* (2009) en *Still Listening* (2013). Ze had er al veel voor geschreven. "Maar ja, toen begon de coronacrisis," vertelt Phaedra. "Alles wat ik had gespaard voor dit album, durfde ik niet te besteden aan studiotijd. Dikke kans dat ik het nodig heb om te overleven." Ze zat midden in een tournee met zangeres Do toen alles op slot ging. "Vanaf dat moment was mijn agenda vrijwel leeg en hoe lang bleef dat nog zo? Dat is heel spannend. Daarom heb ik, voor het eerst in mijn carrière, een fonds bij het Sena Performers Muziekproductiefonds aangevraagd voor financiële hulp. Helaas werd dit verzoek afgewezen. Nu beraad ik me op andere oplossingen en de volgende aanvraagronde. Misschien lukt het dan toch nog om dit jaar op te nemen."

ZORGEN

Al tijdens de eerste weken van de lockdown borrelden er nieuwe plannen op. Zo trad ze half juli op in het DeLaMar Theater, waar ze samen met Charley Luske een 'coronaversion' presenteerde van de door haar geschreven muziektheatervoorstelling *The Story of George Michael*. "Twee jaar geleden zijn wij samen door theaters in het land gegaan en speciaal voor deze periode hebben we een kortere variant geschreven. Daardoor konden we twee optredens op één dag doen. We stonden in de grootste zaal en daar gingen nu maar 250 mensen in. Het was ontzettend leuk en tegelijk raar met al die lege stoelen."

Ze is blij met dit soort opties, maar haar leven lijkt in de verste verte niet op dat van voor half maart. "Ik maak me, net als iedereen in de muziekwereld, ontzettend veel zorgen. Maar ik heb met mezelf afgesproken dat ik die zorgen wil uitstellen tot ik echt geen boodschappen meer kan doen. Bovendien is die rust ook wel even prettig. Vanaf mijn 18de heb ik altijd doorgestoomd. Overal zei ik 'ja' op. Mijn agenda zat altijd vol. Tijd voor mezelf was er niet. Nou, die heb ik nu noodgedwongen wel."

BASSEN OP CELLO

Al heel jong weet Phaedra dat ze muzikant wil worden. Op haar 6de begint ze met cello-les. "Ik was een vrij serieus kind," zegt ze over die periode. "Mijn moeder ging in die tijd aan het conservatorium schoolmuziek studeren en samen waren we vaak bezig met muziek." Als ze een paar jaar later gevraagd wordt om mee te doen in een muziekproductie op school, speelt ze met die cello de baspartijen. "Dat kwam zo uit en dat vond ik heel tof. De rol van de bas is zo gaaf. Je bent de link tussen de harmonie en het ritme."

De wens om basgitaar te spelen ontstaat in die tijd. In eerste instantie zijn haar ouders niet zo enthousiast over het wisselen van instrument. Haar moeder gelooft dat ze niet zomaar moet opgeven. "Maar toen ik steeds vaker mijn cello op schoot als basgitaar begon te bespelen, gingen ze overstag," zegt Phaedra lachend. "Vanaf mijn twaalfde werd het basgitaar en toen ging het echt los. Met een paar vriend-

MUZIKALE KAMELEON OP DE (CONTRA)BAS

jes vormde ik de band CBAM, met eigen nummers en covers. We speelden op alle tennis- en hockeyverenigingen in de buurt van Rozendaal, waar ik opgroeide. Toen ik laatst nog eens een bandje terugluisterde, verraste het me. Het klonk best goed en heel funky. Met CBAM heb ik ook auditie gedaan voor het conservatorium."

HARD WERKEN

De tijd die daarna volgt op het conservatorium in Amsterdam heeft haar als bassist heel erg gevormd. "Ik ben altijd fanatiek gebleven en wist dat ik hard zou moeten werken om een bestaan als muzikant op te bouwen. Op het conservatorium ging ik naar alle workshops en masterclasses die er waren. Het was een tijd waarin ik ook onzeker was en bang dat iedereen beter was, dus ik wilde er het maximale uithalen. Als een spons heb ik alles opgenomen wat op mijn pad kwam. In die tijd realiseerde ik me dat ik niet in een hokje thuis hoor. Ik houd van jazz en van pop, dat kan prima naast elkaar."

Natuurlijk weet ze ook wel dat sommige mensen haar daardoor moeilijk te plaatsen vinden. Want is ze nu die dienende bassist die in de bands van cabaretiers speelt of is ze eerder die muzikante die in 2016 werd verkozen tot 'Beste jazz/fusion bassist van de Benelux' door de lezers van *De Gitarist*? "Ik ben het allebei," vindt Phaedra. "Ooit noemde iemand mij een muzikale kameleon, dat vond ik een mooie omschrijving. Als mensen iemand nodig hebben die bas en contrabas kan spelen in verschillende stijlen en ook nog koortjes kan doen, dan bellen ze mij. Die veelzijdigheid is mijn specialisme."

METERS MAKEN

Die houding, in combinatie met haar talent en werklust, heeft er volgens haar voor gezorgd dat ze altijd genoeg én uitdagend werk heeft gehad, even buiten corona gerekend. Een open blik is belangrijk als muzikant, gelooft ze. "Hard studeren in je kamertje is belangrijk, maar je moet er ook uit. Wees nieuwsgierig

en ga naar zoveel mogelijk concerten. Dat verrijkt je als muzikant." Zeg volgens haar ook niet te snel dat een bepaalde opdracht niet bij je past. "Vroeger heb ik nooit 'nee' gezegd. Waarom niet? Je moet als beginnende muzikant zoveel mogelijk meters maken."

Het heeft haar geholpen bij het bouwen van een mooie carrière. Ze deed tournees door Japan en Amerika met haar eigen muziek en speelde met internationale sterren zoals Camilla en Debbie Sledge

(van Sister Sledge). "Ik heb veel gave dingen gedaan en heb nog een lange lijst met wensen voor de komende jaren," zegt ze. "Zoals dat nieuwe album en nog een plaat met Nederlandstalig werk. Daarbij wil ik meer gaan schrijven voor anderen. Maar eerst hoop ik dat alles weer op gang komt."

Ze is dankbaar voor de mooie initiatieven die wél kunnen in deze tijd, maar dat is niet voldoende om van te leven. "Dus ik hoop op een vaccin en meer gerichte

hulp vanuit de overheid. Zodat de tournees toch kunnen starten en we weer samen van muziek kunnen genieten. Want als ik op zo'n podium sta te bassen en ik zie het publiek reageren, is dat iedere keer weer magisch. Ik kan niet wachten tot de zalen weer echt vol mogen zijn. En hoop vanuit de grond van mijn hart dat onze hele sector deze tijd zal overleven."

Kijk naar de muzieksessie met Phaedra Kwant bij Humble Heroes via: dutchperformershouse.nl

'ALS MENSEN IEMAND NODIG HEBBEN DIE BAS EN CONTRABAS KAN SPELEN IN VERSCHILLENDE STIJLEN EN OOK NOG KOORTJES KAN DOEN, DAN BELLEN ZE MIJ'

Repertoire 2017 Aanmelden t/m 31 december

Sena betaalt vier keer per jaar vergoedingen uit. De laatste keer van dit jaar is op vrijdag 18 december. Zorg ervoor dat je je repertoire op tijd (bij voorkeur voor 1 december) aanmeldt, want op deze manier hebben wij voldoende tijd om dit te verwerken en kunnen we zorgen voor een juiste uitkering. Heb jij repertoire over het jaar 2017 dat

nog niet is aangemeld? Dan is nu je laatste kans! Tot uiterlijk 31 december 2020 kun je repertoire over het jaar 2017 aanmelden. Daarna wordt 2017 afgesloten en verwerken wij repertoire over dat jaar niet meer. Daarvoor geldt namelijk een wettelijke termijn van drie jaar. Het aanmelden van repertoire doe je via MySena of via de Sena-app.

Wijzigingen Raad van Toezicht en Raad van Aangeslotenen

Per 1 juli zijn bij de Raad van Toezicht Kees van der Hoeven (producenten) en Koert Ligtermoet (uitvoerende kunstenaars) afgetreden. Beiden hebben voor hun inzet een Sena-icoon ontvangen. Chrissie Westbroek (uitvoerende kunstenaars) en Martin Jessurun (producenten) zijn vanaf 1 juli benoemd als lid van de Raad van Toezicht.

Per 1 juli zijn Anita Verheggen en Erik Winkelmann herbenoemd als sectie-afgevaardigden van de Raad van Aangeslotenen voor de sectie uitvoerende kunstenaars. Jan Favié is herbenoemd voor de sectie producenten. Eerder dit jaar is Olivier de Neve afgetreden als sectie-afgevaardigde van de sectie producenten.

Wij danken Kees, Koert en Olivier voor hun inzet in de afgelopen jaren.

Sena Nieuws

Even voorstellen:

Bianca Vlietman

In de rubriek 'Even voorstellen' stelt een Sena-medewerker zich kort en krachtig voor. **In deze editie: Bianca Vlietman**

Wie ben je?

"Ik ben Bianca Vlietman en ik woon in Almere met mijn man en drie kinderen: Joy van 14 jaar, Fay van 8 jaar en Demy van 6 jaar. Veel vrije tijd is er niet in het gezin, maar als er tijd is dan vind ik het leuk om iets met mijn kinderen te doen. Dan gaan we Just Dance doen via de Wii of een potje Uno spelen.

Als de kinderen op bed liggen vind ik het erg leuk om luiercraties te maken. Mensen geven elke keer een superleuk en creatief cadeau aan iemand die net bevallen is. De kersverse ouders willen vaak het cadeau niet openen, maar in de creatie zitten ook nog cadeautjes die zowel de ouders als de baby kunnen gebruiken. Ik heb al meerdere creaties mogen maken voor collega's van Sena en personen die het gezien hebben op Facebook of hebben gehoord via anderen. Ik heb laatst nog een leuke creatie mogen maken die is verstuurd naar Amerika."

Wat is je achtergrond?

"Na diverse banen, o.a. als winkelmedewerkster bij één van de grootste Nederlandse supermarktketens, het hoofdkantoor van Nike en later bij een bouwbedrijf als balie-medewerkster, kwam Sena op mijn pad. Bij Sena ben ik begonnen als receptioniste. De afdeling Relatiebeheer vroeg steeds vaker of ik werkzaamheden voor ze wilde oppakken en er werd dan al snel aan mij gevraagd of ik bij deze afdeling wilde beginnen. Ik ging de Nederlandse rechthebbenden begeleiden met het registreren van repertoire, het beantwoorden van vragen, en rechthebbenden benaderen zodat zij zich bij Sena zouden aanmelden voor de gereserveerde vergoeding die voor hen klaar stond."

Wat doe je precies bij Sena?

"Op de afdeling Relatiebeheer ben ik samen met mijn collega's verantwoordelijk voor de Servicedesk. Wij zijn het eerste aanspreekpunt voor muzikanten, producenten, agenten, managers, producers en toekomstige rechthebbenden. Ik beantwoord vragen die binnenkomen via de telefoon, mail, chat en/of WhatsApp en help bijvoorbeeld met het aanmelden van repertoire en het registreren als muzikant of producent. Verder neem ik regelmatig deel aan muzikantendagen of andere muziek-evenementen om voorlichting te geven over wat Sena precies doet en wat wij voor muzikanten – en producenten – kunnen betekenen."

Door Guido van Oorschot

Foto: Simon van Boxtel

Hoe het de klassieke pianist Hannes Minnaar (35) vergaat in coronatijd.

MUZIEK OP ANDERHALVE METER

"Ik was toch wel even in paniek. Eerst werden enkele optredens geannuleerd. Daarna kwam de lockdown en stond ineens alles op losse schroeven. Zat ik thuis met mijn baby en peuter die niet meer naar de opvang konden. Gelukkig hadden we een tuin. Soms belde ik met mijn management. Wat was het perspectief? Konden we misschien concerten redden of verschuiven? Mijn omzet daalde natuurlijk naar nul. De Tozo-regeling gaf soelaas, maar ik moest toch ook de buffer aanspreken die ik eigenlijk had aangelegd voor arbeidsongeschiktheid. Eind april werd ik gebeld door een vriend. Hij werkt voor een concertorganisatie in Zwolle. Hij zei: ooit komt er een versoepeling en bij ons in de Grote Kerk kunnen we het publiek op veilige afstand kwijt. Zullen we samen iets ondernemen? Toevallig speelde ik tijdens de lockdown 's avonds vaak Bachs *Goldbergvariaties*. Gewoon, voor de lol, al merkte ik dat ik er dieper in doordrong dan eerst. In dat stuk wilde ik me wel een tijd vastbijten. Bovendien maakt het in een over-akoestische kerk kans te overleven. In juli ging ik ermee op tournee en inmiddels heb ik het ook opgenomen.

Ik vond het emotioneel om weer in contact te komen met het publiek. Dat had ik al die maanden enorm gemist. Thuis pianospelen is leuk, maar muziek delen vind ik nog veel leuker. Ik houd van het risico dat bij een optreden komt kijken: er staat iets op het spel. Soms pakt dat misschien minder goed uit, maar alles liever dan een saai concert.

Mijn agenda voor het najaar oogt gunstig. Veel zalen en concertseries hebben anderhalvemeter-oplossingen gevonden. Bijvoorbeeld een verkort programma dat je twee keer speelt, al moet ik nog ervaren hoe vermoeiend dat is. Over honoraria wordt soms opnieuw onderhandeld. Daarin stel ik me flexibeler op dan vroeger. Toen gaf een matig honorarium me nog weleens een nare nasmaak. In de zaal zag ik soms veel betalend publiek zitten, ik had hier toch niet voor een koopje zitten spelen?

Het concertleven blijft helaas onvoorspelbaar. Ik hoor geruchten over zalen en series die op omvallen staan. Wat eenmaal verdwenen is komt niet zomaar weer terug. Zelfs met een vaccin kan er op termijn een verschraving optreden. Wie weet blijken de afgelopen jaren achteraf gezien pure luxe.

Ik heb mezelf altijd beschouwd als een geluksvogel. Maar tegenwoordig vraag ik me af of ik me als pianist opnieuw moet uitvinden. Per slot van rekening vergrijs het publiek en komt na mij een generatie die het format van het klassieke recital wil doorbreken. Persoonlijk voel ik me daar erg in thuis. Ik wil spelen in een goede akoestiek, op een tiptop verzorgde vleugel. Ik ben niet van de pop-upachtige dingen waarin je vijf minuten de aandacht trekt met iets leuks. De spanning van een concert wil ik gedoseerd kunnen opbouwen. Aan de andere kant: nu is de tijd om te experimenteren. Af en toe op je neus gaan is toch niet erg?"

HOOP

Corona maakt veel duidelijk, vergroot veel dingen uit. De fatale gerichtheid van de overheid en subsidie-instituten op stenen bijvoorbeeld. De keuze voor veilig marmer en hardhout boven de altijd onzekere, boterzachte waarde van datgene wat binnen de muren en op het podium te horen, te zien of te beleven zal zijn.

Door Erwin Angad-Gaur Illustratie: Robert Swart

Er is lerend vermogen. Waar het eerste noodpakket voor de culturele sector enkel en alleen op management en stenen gericht was, is binnen het tweede pakket van bijna een half miljard expliciet ruimte voor de kunst en de kunstenaars zelf opgenomen. Hoe, dat zal de komende maanden moeten blijken. Kunstenaarsbeleid is een nieuw fenomeen in Nederland.

Op eenzelfde wijze werd opnieuw pijnlijk duidelijk hoe de moraal in ons protestantse land de ratio politiek overheerst. Ook in tijden van corona. Gij zult werken voor uw brood. En als u aalmoezen wilt, als u voor steun aanklopt, zult u door brandende hoepels moeten springen. Partnertoetsen, vermogenstoetsen, formulieren. (Of ter controle het leger gemeentelijke tan-

denborstelcontroleurs uitgebreid zal worden zal moeten blijken; het zal wel iets doen voor de werkgelegenheid.) De simpele oplossing: minimaal een tijdelijke invoering van een basisinkomen, desnoods enkel in de evident noodlijdende sectoren, was en blijft taboe. 'Gratis geld' staat ons tegen. Liever spenderen wij het dubbele om te controleren en voorkomen dat

'OOK IN TIJDEN VAN CORONA. GIJ ZULT WERKEN VOOR UW BROOD. EN ALS U AALMOEZEN WILT, ALS U VOOR STEUN AANKLOPT, ZULT U DOOR BRANDENDE HOEPELS MOETEN SPRINGEN'

niemand ook maar een cent te veel ontvangen zal. Het zit in ons mensbeeld. Een mensbeeld dat cijfers over het economisch belang van de cultuur onzichtbaar maakt. En dat niet samengaat met de overtuiging dat mensen die gratis brood krijgen toch zullen blijven werken om een deel ervan te kunnen beleggen.

De gedachtegang die ooit, onder het kabinet Rutte I, verantwoordelijk was voor afschaffing van de WWIK, een, volgens cijfers van de overheid zelf, succesvolle regeling (op basis waarvan kunstenaars enkele jaren een basisinkomen ontvingen zonder sollicitatieplicht; een bedrag lager dan de bijstand, maar in de opbouw van een carrière een waardevolle bijdrage). Afschaffing zou een groter beroep op

de (duurdere) bijstand veroorzaken en negatieve gevolgen hebben voor de carrière, voorspelde en waarschuwde het ministerie zelf. Maar kunstenaars geld geven, dat paste niet bij de ideologie van het nieuwe kabinet. (Het is te makkelijk helaas dat louter aan de gedoogsteun van Wilders en de PVV toe te schrijven: geen van de daaropvolgende kabinetten draaide de maatregel terug; binnen de meeste partijen is praten over een nieuwe WWIK een taboe. Wij zijn allen Nederlanders.) Het is vreemd hoe ons land van regeltjes, van verbieden en oogluikend toestaan, in veel opzichten rekkelijker dan onze oosterburen, blind is en blijft voor de realiteit dat de meeste mensen, en dus ook kunstenaars, zich nuttig willen maken. Dat vegeteren misschien een paar weken aangenaam kan zijn, maar maanden- of zelfs jarenlang op

de bank zitten enkel tot frustratie leidt. (Een feit dat velen in meerdere of mindere mate hebben ervaren tijdens de gedwongen, 'intelligente' lockdown: alleen maar thuiszitten, dat houden maar weinig mensen vol.) De kosten van controles, de hindernissen van papier en nog meer papier zijn ideologisch ingegeven. Een ontmoediging hulp te vragen, of positief gedraaid: een stimulans om te blijven werken aan eigen inkomen. Onnodig, omdat iedereen (of ruw de meeste mensen) maatschappelijk meetellen wil. De hoop dat de crisis dat beter zichtbaar maakt, dat uit de crisis wijsheid en verandering volgt, heb ik inmiddels, vele Kamerdebatten en lobbygesprekken verder, vrijwel opgegeven, maar ergens, diep in mij sluimert hij. We kunnen beter. Ik blijf dat stilletjes geloven.

DE WAARDE VAN MUZIEK

Elke winkel heeft een eigen publiek en een eigen sfeer. Die sfeer wordt mede bepaald door het interieur, de bediening – en vaak ook door de muziek. Performers Magazine praat met eigenaar Kiek Boelaars van Kwidam women's health club in Tilburg.

Door Jimmy Tigges

Foto: Minke Faber

“Op de sportacademie leerde ik nog hoe ik op trommeltjes moest slaan om het ritme aan te geven,” vertelt Kiek Boelaars geamuseerd. “Je had de hardloop, de huppel en de galop.” Andere tijden. Tegenwoordig zijn fitnessoefeningen zonder muziek uit elektronica ondenkbaar. “Vanochtend nog, bij een buitenles, leek mijn Bose Bluetooth-boxje het niet te doen. Dan wordt het echt lastig om les te geven hoor.”

Boelaars was in 1988 een pionier, met de oprichting van haar vrouwen-sportschool. Animo genoeg, Kwidam trok tot buiten Tilburg leden aan. Van meet af aan kende het ledenbestand een grote variatie in leeftijd, opleidingsniveau en culturele achtergrond. “Vrouwen voelen zich hier veilig, maar het merendeel komt vooral vanwege de kleinschaligheid en de persoonlijke aandacht die Kwidam te bieden heeft.”

In het brede lesaanbod speelt muziek, behalve bij yoga en pilates, een essentiële rol. “Muziek is heel belangrijk, die ondersteunt het tempo van een oefening en bepaalt de sfeer. Zeker bij lessen als spinning en zumba.”

Het cd-rek in de grote zaal is gevuld met tientallen schijfjes van Solid Sound, een gespecialiseerd bedrijf in compilaties voor de fitnessmarkt. Cd's met titels als *Latin Party 13*, *Energy 8 High Impact* en *Senior Fit 6*. “Ze worden zelden meer gebruikt”, zegt Boelaars, “onze docenten werken nu met eigen playlists.”

Zelf ververst zij de hare regelmatig, voor haar lessen body shape light.

“Ook voor mijn eigen lol. Via de jongere docenten kom ik op heel andere muziek dan bij de oudere, ook via de daily mixen van Spotify ontdek ik steeds nieuwe muziek.”

Tijdens de cooling down draait ze graag Eric Vloeimans of collega-trompettist Ibrahim Maalouf. “Of iets van Philip Glass. Voor het conditiegedeelte kies ik snellere muziek, dan is het ritme belangrijker. Dat varieert van Eefje de Visser, Typhoon en De Jeugd van Tegenwoordig tot Aretha Franklin en de Stones. Soms draai ik een leuk housenummer, maar vraag me niet naar namen. Ik begin de warming-up met 130 tot 140 beats per minuut, bij de grondoefeningen zakt het naar 120. Voor de cooling down moet het gewoon leuke, relaxte muziek zijn.”

Bij spinninglessen draait ze wel eens Underworld. “Een beetje psychedelische nummers van soms wel zes minuten. Moet ik niet te veel doen, want niet iedereen houdt daarvan. Vroeger draaide ik graag *Child In Time* van Deep Purple, dat duurde geloof ik wel negen minuten.”

De coronacrisis deed een beroep op haar creativiteit. “Het is een tijd

van aanpassen en flexibel zijn, maar de maatregelen hebben ook voordelen. Als je een half jaar geleden had gezegd ‘jullie gaan buiten sporten’, was je weggelachen. Nu vindt de helft van de deelnemers het leuker dan binnen sporten, dus daar gaan we in de winter mee door. Ander voordeel bij de binnenlessen: in de grote zaal mogen nog maar maximaal tien mensen tegelijk sporten. Normaal zijn er bij een volle les 16 tot 18 mensen, ze krijgen nu dus individueel nog meer aandacht.”

In het kleinere spinningzaaltje mogen maximaal vier mensen tegelijk trainen. “Zonder docenten, dan zetten wij de muziek aan. Voor de fitnessruimte geldt hetzelfde, maar daar staat zelden muziek aan, de meeste mensen luisteren via oortjes naar eigen playlists.”

Voor intensieve lessen als spinning en conditietraining, die sowieso noodgedwongen buiten worden gegeven, is het rustige buurtplein om de hoek een ideale locatie. Eén keer was er een klacht over geluidsoverlast, “maar dat was een kwestie van de geluidsbox een slagje draaien”.

www.kwidam.nl

TIJDENS DE COOLING
DOWN DRAAIT ZE GRAAG
ERIC VLOEIMANS OF
COLLEGA-TROMPETTIST
IBRAHIM MAALOUF

KWIDAM WOMEN'S HEALTH CLUB

JB MEIJERS (48) IS ZANGER,
GITARIST EN PRODUCER

Door Jowi Schmitz
Foto: Minke Faber

HOE DOET IE HET?

WAT DOE JE ZOAL?

"Op dit moment ben ik aan het spelen met Peter Maffay, dat is zeg maar de Elvis van Duitsland. Toeren met hem is geweldig, je bent met 25 vrachtwagens op pad, met tien toerbussen. Grote zalen, heel luxe allemaal, zelfs al is het nu door corona wat minder makkelijk. Op andere momenten werk ik als producer, van dienend tot zeer niet-dienend. Natuurlijk zijn er nog de Common Linnets en ik maak mijn eigen werk."

IS DAT IDEEAAL?

"Ik ben niet zo'n one trick pony, dus dit past me. Zoals ik het zie heb je leuke muziek en kutmuziek. Die leuke muziek, daar wil ik mee bezig zijn. Dat kan alles zijn; jazz, pop, experimentele muziek en een beetje AC/DC op zijn tijd. Ik luister veel naar wat er nieuw uitkomt en als ik iets hoor wat me aanspreekt, ga ik dat altijd zelf uit zitten poekelen. Maar ook Indiase muziek bijvoorbeeld, daar kan ik door gegrepen zijn. Dan wil ik het leren, dus dan neem ik sitarlessen. Sowieso, ik wil op alle instrumenten spelen, om te voelen hoe het klinkt. Zo ga ik de muziekwereld te lijf."

ALS GELD NIET UITMAAKTE, WAT ZOU JE DAN HET LIEFSTE DOEN?

"Lastig in coronatijd waarin geld nu juist wél uitmaakt. Maar goed, ik hou ook erg van zeilen, en ik heb een vriend met een duikschool. Dus misschien, als geld er niet toe deed, zou ik me iets meer toeleggen op dingen in, op en onder water."

LUKT HET OM ROND TE KOMEN VAN DE MUZIEK?

"Ja, altijd al. Mijn tip voor een beginnend musicus zou zijn: wees nieuwsgierig. Probeer het allemaal uit. Ik ben een zondagskind, heb altijd kunnen doen wat ik wilde, maar ik wilde dan ook véél, had een 'Do-it-yourself'-punkhouding. Ik begon met gitaar, maar dacht al snel, bas moet ook wel kunnen, dat is immers twee

snaren minder. En als iemand iets wilde opnemen over 96 sporen audio, dan zei ik ook iets als: ik heb het nog nooit gedaan, maar ik denk wel dat ik het kan. Kijk, als je je hele leven fagot hebt gestudeerd, met veel moeite bij een orkest terecht bent gekomen en het orkest wordt wegbezuid, dan ben je een bakker zonder meel. Ik bak en braad alles. Ik ben zo'n beetje de conciërge van de popmuziek."

INVESTEER JE IN JE CARRIÈRE?

"Enorm, ik koop instrumenten, maar ook computerprogramma's. Als je niet met gekraakte software wilt werken, betaal je al snel een behoorlijk bedrag per maand. Ik neem dus ook muzieklessen als ik iets nieuws wil leren. Verder zorg ik dat ik fit blijf; elke dag wel iets als yoga, rennen, fietsen."

HOE DENK JE OVER NABURIG RECHT? HEB JE ER OOK WAT AAN?

"Het is fijn dat er ook geld binnenkomt als je speelt op de cd van een ander. Maar

als ik nog een verbeterpuntje zou mogen opperen: waarom krijgt een producer niets van naburig recht? Dat zijn heus niet allemaal mensen die met Rolex lopen te zwaaien. Een dirigent deelt wel mee in de opbrengsten. En de mix, de manier waarop je iets laat klinken, draagt enorm bij aan het succes, aan de sound van een nummer. Zeker met de elektronische muziek is er niet meer zo'n groot verschil tussen een instrumentalist en een producer. Dat is een verandering die best gezien mag worden."

WAAR DOE JE HET VOOR?

"Weet je, gouden platen en grote zalen zijn tof, maar uiteindelijk gaat het om iets veel kleiner. Dat is het moment dat je een mooie song speelt en de muziek in één keer de weg van je hart naar je vingers vindt. Dat is zo'n geweldig gevoel. Het gebeurt me gelukkig regelmatig, en altijd voelt het als een beloning."

<https://jbmeijers.com/>

GESCHATTE JAARINKOMSTEN:

- Hoogste jaaromzet: "€ 300.000 bruto. Heus niet ieder jaar, en de kosten gaan er nog vanaf."
- Laagste jaaromzet: "€ 12.000 bruto. Ik heb me zeker in de beginjaren nooit zo om geld bekommerd. Ik had nog geen vrouw, geen kind, ik kon altijd ergens slapen, op de bank bij vrienden als het moest, er was altijd wel iets te eten."

MUZIKANTENKOSTEN:

- "De nieuwe Mac Pro, het instapmodel, kost € 15.000, als je er dan nog wat extra's bij wilt, zit je op € 25.000. Mijn onkosten per maand zijn denk ik zeker € 1500, materiaal, software, dat soort zaken. En dan is er nog de benzine, hotelkosten, vliegtickets. Omdat ik veel internationaal op pad ben, komt dat er ook nog allemaal bij."

GROOTSTE UITSPATTING DIT JAAR:

- "Een lang gekoesterde wens is dit jaar in vervulling gegaan: ik heb een studio op Bonaire gekocht. Ik heb daar veel vrienden, ik hou van het eilandleven en omdat ik zoveel online werk, maakt het eigenlijk niet zoveel uit of ik nou in Nederland of in Bonaire zit te mixen. Zo tegelijk met corona voelt het wel als een extra grote beslissing."

NOVEMBERRONDE SENA MUZIEKPRODUCTIEFONDS

Wil je je muziek digitaal of fysiek uitbrengen, maar mis je de financiële middelen? Dan kun je een aanvraag doen bij het Sena Performers Muziekproductiefonds. Het fonds kan je net dat ene duwtje in de rug geven dat nodig is voor de volgende stap in je muzikale loopbaan. Doordat zowel performers als producenten een aanvraag kunnen doen in de komende tranche, is de naam (tijdelijk) aangepast naar Sena Muziekproductiefonds i.p.v. Sena Performers Muziekproductiefonds.

Voor de ronde van het Sena Muziekproductiefonds in november gelden, dankzij de beschikbare extra middelen vanuit het Steunfonds Rechtensector, de volgende verruimde criteria:

- Performers en producenten kunnen een aanvraag doen (het eigen beheer-criterium vervalt).
- Aanvragen voor artiesten kunnen ook door platenmaatschappijen gedaan worden.
- De uren van een performer mogen doorberekend worden in de begroting.

LET OP!

- Als je dit jaar in een eerdere tranche een bijdrage hebt gekregen uit het Sena Performers Muziekproductiefonds kom je in 2020 niet voor een tweede bijdrage in aanmerking.
- Als je een bijdrage uit het Noodfonds Muziek hebt ontvangen, moet dit vermeld worden in de bij te leveren begroting (de bijdrage uit het noodfonds mag niet opgevoerd worden als eigen bijdrage in het project).
- Wie een bijdrage ontving of ontvangt uit Upstream: Music kan geen aanvullende aanvraag doen bij het Sena Muziekproductiefonds. Zondag 1 november 2020 is de deadline van deze aanvraagronde.

**Nood
fonds
muziek**

De Sectie Uitvoerende Kunstenaars en de Sectie Producenten van Sena beslissen over het al dan niet toekennen van een subsidieaanvraag, maar laten zich daarbij adviseren door een deskundige adviescommissie. De samenstelling van de commissie die deze

tranche beoordeelt, wordt in het najaar op de website van Sena bekendgemaakt.

Als een aanvraag voor deze tranche wordt afgewezen, bestaat de mogelijkheid om hiertegen bezwaar aan te tekenen bij een onafhankelijke beroepscommissie, bestaande uit Fred Teeven (commissievoorzitter), Anne de Jong en Alexander Beets.

Sena overweegt begin 2021 mogelijk opnieuw een extra ronde onder deze voorwaarden uit te

schrijven. Dit zal afhankelijk zijn van het aantal (en de hoogte van) aanvragen in de novemberronde en de beschikbare middelen.

Uiteraard zal in 2021 minimaal het reguliere Sena Performers Muziekproductiefonds voor aanvragers beschikbaar zijn.

Lees alle voorwaarden en vindt het aanvraagformulier op de website van Sena.

In september zette minister Van Engelshoven van OCW haar definitieve handtekening onder de subsidie van 5 miljoen euro aan het Steunfonds Rechtensector van de Federatie Auteursrechtbelangen. De uitvoerende organisaties van rechthebbenden kondigden voor de zomer al aan zelf ook 5 miljoen bij te dragen, waardoor er 10 miljoen euro beschikbaar is om de creatie van (nieuwe) werken (boeken, journalistieke werken, beeld, muziek en films) in deze voor de sector zo moeilijke tijden te stimuleren. Buma en Sena gingen als eerste van start met het Noodfonds Muziek en met een versoepelde ronde van het Sena Performers Muziekproductiefonds. Door Erik Thijssen

STEUNFONDS RECHTENSECTOR DE STAND VAN ZAKEN

De Federatie Auteursrechtbelangen, met de drie aangesloten koepels Platform Makers, Platform Creatieve Media Industrie (PCMI) en de vereniging van collectieve beheersorganisaties (VOI©E), nam het initiatief om professionals in de rechtensector financieel bij te staan nu activiteiten waaraan zij inkomsten onttelen grotendeels stil zijn gevallen. Erwin Angad-Gaur, voorzitter van Platform Makers en Sena Performers, noemde het eerder al “een druppel op de gloeiende plaat”. “Maar vele druppels kunnen toch een verschil maken.”

HOE IS NU DE STAND VAN ZAKEN?
Angad-Gaur: “Met het Noodfonds

Muziek hebben wij aan ruim 400 professionele musici een bijdrage kunnen uitkeren. In de versoepelde tranche van het Muziekproductiefonds is 443.199 euro toegekend. Voor december staat opnieuw een verruimde tranche op de rol. Daar kunnen, zoals ook tijdens de eerdere extra corona-tranche, aanvragen gehonoreerd worden waarbij platenmaatschappijen betrokken zijn; de ronde is niet zoals gebruikelijk alleen beschikbaar voor eigen beheer-producties. Omdat zowel performers, producenten als de overheid bijdragen, konden de eisen op dat punt (vooralsnog opnieuw eenmalig) versoepeld worden.”

De aan het steunfonds deelnemende collectieve beheersorganisaties zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de volgende met OCW-gelden gesubsidieerde projecten. Een overzicht van de nu voor musici relevante lopende projecten:

- het Investeringsfonds muziek (onder de verantwoordelijkheid van Buma/Stemra, uitgevoerd door Buma Cultuur) voor componisten, tekstschrijvers en uitgever van muziek;
- het Muziekproductiefonds, uitgevoerd door Sena, voor performers en producenten van muziek;
- het NORMA Corona Fonds voor uitvoerende kunstenaars.

Een overzicht van alle regelingen is te vinden via www.auteursrecht.nl/federatie; details over de verschillende regelingen zijn te lezen op de websites van de betrokken organisaties.

EEFJE DE VISSER WINT DE GOUDEN NOTEKRAKER 2020

EEFJE DE VISSER is de winnares van de Gouden Notekraker 2020, de prijs die na voordracht en verkiezing door collega's in Paradiso wordt uitgereikt aan de artiest/band met de meest bijzondere en invloedrijke live prestaties van het afgelopen seizoen. Bij Sena aangesloten muzikanten kenden de Zilveren Notekraker toe aan de band DARLYN. De Humble Hero Award werd uitgereikt aan een toonzettende en invloedrijke sessiemuzikant: violiste Marieke de Bruijn van Dutch String Collective.

De winnaar van de Gouden Notekraker Eefje de Visser

foto's: Arjan Jan Stada

EEFJE DE VISSER Winnares Gouden Notekraker 2020

In 2009 won Eefje de Visser de Grote Prijs van Nederland, dit jaar was ze dé sensatie van Eurosonic-Noorderslag. Volgens media als 3FM en dus ook, zo blijkt, haar vakgenoten is Eefje de Visser dé act die je dit jaar live moest gaan zien... Donkere drums, dromerige synths en een catchy, zweele sound die ook internationaal opgepikt wordt. Op haar nieuwe album Bitterzoet geeft Eefje de Visser haar elektronische en melodieuze sound nog meer de ruimte en creëerde ze een compleet nieuwe live show. www.eefjedevisser.com

De uitreikingen met bijzondere optredens worden onder voorbehoud op vrijdag 30 oktober uitgezonden via de NTR op NPO2 Extra!

Zilveren Notekraker voor DARLYN Humble Hero Award voor Marieke de Bruijn

Naast de Gouden en Zilveren Notekraker speldjes en de Humble Hero trofee van kunstenaar Han Bennink, ontving iedere winnaar € 5.000 uit het Sena Performers Muziekproductiefonds.

De winnaar van de Zilveren Notekraker Darlyn

DARLYN Winnaar Zilveren Notekraker 2020

Darlyn is met een mix van pop, indie en folk al lang geen onbekende meer in het club- en festivalcircuit. Live komt de powervolle stem en performance van zangeres Diwa Meijman en de samenzang en dynamiek met gitarist Wessel Herbschleb het beste tot zijn recht. Darlyn's eerste, gevarieerde album Was It A Dream is één van de verrassingen van 2020. www.darlynmusic.com

De winnaar van de Humble Hero Award Marieke de Bruijn

MARIEKE DE BRUIJN Winnaar Humble Hero Award

Violiste en sessiemusicus Marieke de Bruijn en haar Dutch String Collective leverden belangrijke bijdragen op albums en concerten van talloze Nederlandse popartiesten en bands zoals DI-RECT, Danny Vera, Douwe Bob, Jacqueline Govert, Ellen ten Damme en Tim Knol. www.dutchperformershouse.nl, www.mariekedebruijn.nl

Vijftig jaar lang zette Ruud van Lieshout (96) honderden artiesten op de band. Hij was opnameleider bij Phonogram en manager van de befaamde Wisseloord Studio's. Van het analoge mono- tot in het digitale zoveel-sporen tijdperk maakte hij alle technische ontwikkelingen mee.

GIERIG EN LUI ZIJN MET MICROFOONS

Door Jimmy Tigges

Ruud van Lieshout in de controlekamer bij de Phonogram Studio in Hilversum, 1964

foto: Hans van Eijk

Sammy van Ramses Shaffy, *Het Dorp* van Wim Sonneveld, *Brandend Zand* van Anneke Grönloh, de debuut-lp van The Golden Earrings, de orgelconcerten van Feike Asma en bijna alle shows van Paul van Vliet: het is nog geen flard van wat de 96-jarige Van Lieshout in zijn ruim vijftigjarige loopbaan als opnametechnicus professioneel op de band vastlegde. 'De allerbeste technicus ooit!', 'Een meester met gouden oren', 'Geluidstovenaar', prezen Pia Beck, Willem Nijholt en Seth Gaaikema hem de hemel in. Hij is er verguld mee, maar vindt het wel wat overdreven: "Geluidstovenaar? Flauwekul!, ik nam gewoon op zoals ik dacht dat het moest klinken."

GIERIG EN LUI

Toen hij in 1956 bij Phonogram begon, werden muziek en zang nog in één keer opgenomen. "Eigenlijk de mooiste manier, het moet meteen goed zijn. Later kreeg je steeds meer sporen. Je kon een solist meerdere keren lateninzingen, een tweede take laten doen of een tweede stem toevoegen. En beter mixen. Je moest wel steeds beter opletten dat je niet de verkeerde knop indrukte en sporen wiste."

Zijn eerste grote klus was The Dutch Swing College Band, op 6 december 1956 in Rotterdam. Zijn 'mengpaneel' was een kastje met vijf draaiknoppen en één hoofdregelaar. Het resultaat was de live lp *Jazz At The Seaport*.

"Ik heb in totaal vijf microfoons gebruikt. Twee voor de blazers, een voor de bas, een in de hals van de vleugel die ik zo opstelde dat er een goede balans was met de gitaar, en een voor het publiek." Gierig en lui zijn met microfoons werd zijn handelsmerk. Bij grote bezettingen, zoals het Metropole Orkest, gebruikte hij twee microfoons voor de strijkers, één boven de eerste en tweede viool en de alten en één boven de cello's en bassen. "Door de microfoons erboven te hangen hoorde je de groep als geheel, in plaats van losse strijkers."

Hij kreeg vaak complimenten voor de bas, een ander herkende hem aan 'zijn' piano. Het is hem wel vaker gevraagd: 'Wat is dat speciale geluid van jou?' Van Lieshout: "Ik lees geen partituren, ik kijk

Ruud van Lieshout met The Blue Diamonds

foto: privécollectie

wat er gebeurt, zet microfoons neer, luister en schuif zoals ik het zelf leuk vind klinken. Het hielp enorm dat ik als tiener het geluid van klassieke muziek leerde kennen via de 78-toerenplaten van een buurman."

Ook zijn drie jaar als *operator* voor de radio in Indonesië, vanaf 1949, waren leerzaam. "Ik heb daar echt alle soorten muziek gehoord, van krontjong, Hawaiïan en gamelan tot aan zigeunerorkesten en accordeon. Van bandleider Peter Schilperoort leerde ik dat de melodie het belangrijkste is. Bij zijn Dutch Swing College Band was dat meestal de trompet. Volgens een Amerikaanse producer waren bas plus slagwerk het belangrijkste bij een orkestopname. "De rest kan je bij

wijze van spreken weggoaien, zei hij." Waar het vooral om draait zijn sfeer en warmte, benadrukt de geboren Bosscheenaar. Daarom nam hij graag op locatie op. "Een solist als Paul van Vliet zal beter

Ruud van Lieshout met de 8-jarige André Hazes voor de opname van zijn eerste single foto: privécollectie

'GELUIDSTOVENAAR? FLAUWEKUL! IK NAM GEWOON OP ZOALS IK DACHT DAT HET MOEST KLINKEN'

zingen als hij tegen publiek aan zingt dan tegen een microfoon. Van DSC heb ik fantastische studio-opnamen kunnen maken, maar met publiek erbij hoor je andere dingen."

BACKSTAGE

Elf jaar geleden schreef hij zijn ervaringen op in 'Band loopt, backstage verhalen uit de platenstudio'. Smeuig en met humor opgetekende herinneringen aan bijvoorbeeld Riem en Ruud de Wolff van The Blue Diamonds. ('Als zij na afloop van een opname in hun Mercedes Benz stapten, was mijn vaste afscheidsgroet vanuit mijn tweedehands Kever: Jongens, wel eenvoudig blijven!') Het duo had wereldwijd succes met *Ramona*. "Een oud Engels walsje, door het te 'verswingen' werden er miljoenen van verkocht. Dat was de kracht van arrangeur Jack Bulterman, die er een uptempoversie van maakte. Het arrangement is het belangrijkste element van een opname."

Zelf werd Van Lieshout 'de vader van de sound van de Blue Diamonds' genoemd door Riem de Wolff. "Zij zongen The Everly Brothers na, die hadden krachtige stemmen. Die van Ruud en Riem waren bescheidener. De grote truc was – dat

weet niemand – dat ik ze toen elkaars partij heb laten dubbelen. Dat heeft het geluid van de plaat gemaakt, maar je weet nooit precies welke elementen een liedje tot een succes maken."

Eenmalig was zijn kennismaking in 1959 met een talentvol 8-jarig zangertje: André Hazes. "Johnny Kraaijkamp had hem op de markt horen zingen, zo kwam hij in zijn AVRO Weekend Show terecht. Hij zong *Droomschip*. Dat was zo'n succes dat hij een plaatje mocht opnemen. Hij was toen al vrij brutaal, bij het monteren liep hij de regiekamer in om te kijken hoe dat ging."

Soms kwam Johnny Hoes met zijn artiestenstal langs in Hilversum, waar Van Lieshout diens megahit *Och Was Ik Maar vastlegde*, evenals het hartverscheurende *Ach Vader Lief (toe drink niet meer)* van de Zangeres Zonder Naam.

"Hij nam ook het duo Schriebl en Hupperts mee. Twee oudere mannetjes die naast elkaar op een stoel accordeon zaten te spelen. Ouderwetse deuntjes. Zulke muziek moet je direct en simpel opnemen, een 'droog' geluid zonder galm, in tegenstelling tot bijvoorbeeld The Three Jacksons."

In 1964 kwam de in Zuid-Afrika opgegroeide Ilonka Biluska in een Haagse studio een oud Afrikaans liedje inzingen, *Mama, 'k Wil 'n Man Hè!* De Dutch Swing College Band begeleidde haar. "Ze ging bij de microfoon staan, ik zei 'laat maar komen'. Ze zong haar liedje en het was klaar. 'Volgende liedje', zei ik. Waarop Ilonka zei: 'Dat kán helemaal niet, ik heb het pas één keer gezongen!' Ze kon het niet geloven, maar het was een leuk arrangement en het orkest had keurig doorgespeeld tot het eind. Ze dacht dat het een oefenopname was, maar die eerste take kwam uiteindelijk op de plaat. Lollige liedjes worden bij herhaling nooit beter, dan gaan de muzikanten noten spelen in plaats van muziek maken." Dat het snel kan bewees hij ook bij de enige liedjesplaat van Toon Hermans. "Ik heb het hele orkest in één keer opgenomen. Zo doen ze het nu niet meer. Techniek wordt belangrijker gevonden dan de muziek, ik mis soms een beetje de finesse."

EGOTRIPPERIJ

Al heb je honderden (grote) artiesten op de band gezet, toch ben je niets, concludeert hij nuchter op zijn 96ste. "Niemand koopt een plaat vanwege de technicus of de arrangeur. Als er een Edison voor een plaat wordt uitgereikt is die niet voor jou, maar je hebt er wel aan meegewerkt." Na zijn pensioen in 1984 werkte hij vrolijk door. Zijn laatste officiële opname dateert van 2006, de theatervoorstelling *Liedjes van Toon*, een ode aan Toon Hermans door onder anderen Richard Groenendijk. Nu zit hij nog dagelijks in zijn eigen professionele zolderstudio. "Twee keer per week fitness viel weg door corona. Om iets te doen te hebben ben ik cd's gaan samenstellen met eigen opnames die ik zelf leuk vind of waar speciale herinneringen aan zitten. Pure egotripperij. Er komt een boekje bij over al die liedjes, voor mijzelf en naaste familie. Bijzondere opnames als de Edwin Hawkins Singers in het Concertgebouw, *Wat Voor Weer* van Conny Stuart. Het worden vier cd's. Ik dacht: heb ik zoveel leuke opnames gemaakt? Tja, ik heb wel een halve eeuw met veel grote artiesten mogen werken."

In de schaduw van Corona lijkt er stilte te heersen rond het auteurs- en het naburig recht. Zeker in vergelijking tot het rumoer rondom de nieuwe Auteursrecht Richtlijn, nu ruim een jaar geleden, lijkt er weinig aandacht voor nieuwe wetgeving. Of is het stilte voor de storm?

Door Erik Thijssen illustratie: Robert Swart

AUTEURSRECHT WETGEVING STILTE VOOR DE STORM?

Erwin Angad-Gaur, voorzitter van Platform Makers en van Sena Performers: "Er komt een aantal belangrijke wetgevingstrajecten aan. Vlak voor de zomer werd het implementatie wetsvoorstel van de nieuwe richtlijn naar de Kamer gestuurd. Daar stond niet veel onverwachts in en in de memorie van toelichting was goed terug te lezen dat de wetgever de input die Platform Makers namens alle beroepsorganisaties en vakbonden voor auteurs en artiesten gegeven had, uiterst serieus genomen heeft. De wet bevat een aantal belangrijke verbeteringen voor rechthebbenden, ook voor producenten. Dus het is eigenlijk in ieders belang, zeker in deze economisch zware tijden, dat die verbeteringen zo snel mogelijk worden doorgevoerd."

Nog belangrijker misschien is de evaluatie van het zgn. Auteurscontractenrecht (een wettelijke bescherming voor auteurs en artiesten tegen onredelijke contractbepalingen). Angad-Gaur: "Bij invoering, vijf jaar geleden, hebben wij steeds gewezen op de gebreken van de nieuwe wet. Het is mooi dat een auteur of een artiest extra rechten gekregen heeft, maar de realiteit is nog steeds dat de drempel om je recht te halen voor veel makers te hoog is. De – helaas reële – angst geen werk meer te krijgen als je bijvoorbeeld de onredelijke bepalingen in de contracten van de omroep zou willen aanvechten, maakt dat de wet

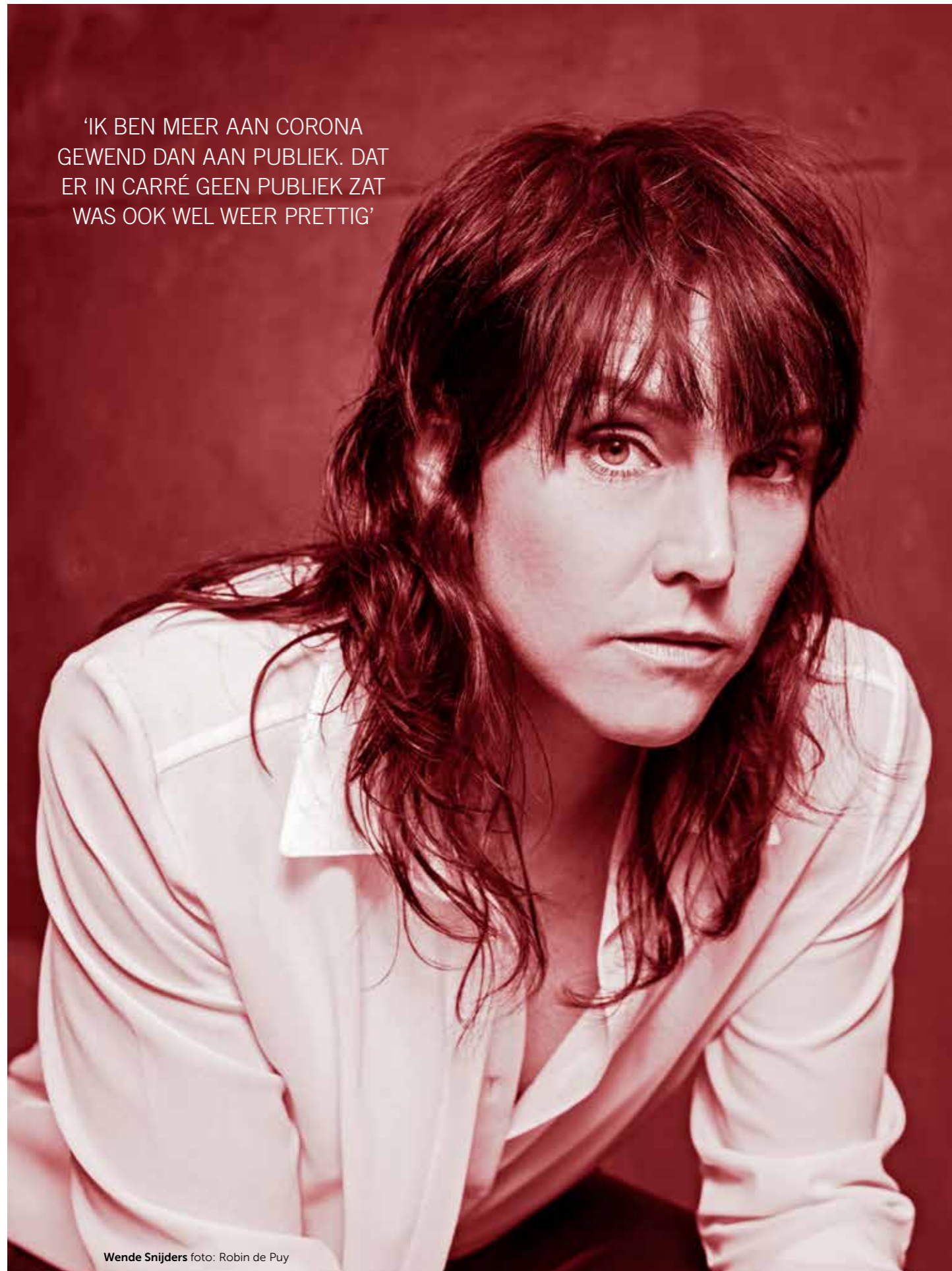
weinig daadwerkelijk verschil gemaakt heeft. De wet werkt vooral als er meer mogelijk zou zijn op collectief niveau: via verplichte collectieve incasso en verdeling, bijvoorbeeld via Sena en via collectief onderhandelen, met collectieve sancties (bijvoorbeeld in subsidiebeleid) als excessen blijven voorkomen." Toenmalig staatssecretaris Fred Teeven beloofde de Tweede Kamer een uitgebreide evaluatie van de nieuwe wet na vijf jaar. "Die evaluatie loopt nu. De Universiteit van Leiden en de Universiteit van Amsterdam hebben van de ministeries van Justitie en Veiligheid en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opdracht gekregen de werking van de wet te onderzoeken. Het rapport zal voor het

einde van het jaar verschijnen. Uiterst belangrijk, omdat een juist beeld van de werking (of het vaak niet voldoende werken) van de wet en aanbevelingen tot aanscherping waar dat nodig is, het verschil zouden kunnen maken; verschil dat de wet tot nu toe niet heeft gemaakt. Onze gezamenlijke lobby blijft daarop gericht: op een eerlijke beloning, een eerlijke verdeling en een eerlijke contractpraktijk. Zonder te beweren dat er enkel slechte contracten bestaan. Maar het kan veel beter. De onafhankelijke conclusies van een onafhankelijk onderzoek kunnen daar de uitgangspunten voor neerzetten. Het heeft weinig zin te verzenden in 'welles-nietes-spelletjes'. We kijken dus met grote belangstelling uit naar dat rapport. Er zal, links- of rechtsom, veel vanaf hangen."

(wordt vervolgd)

'IK BEN MEER AAN CORONA
GEWEND DAN AAN PUBLIEK. DAT
ER IN CARRÉ GEEN PUBLIEK ZAT
WAS OOK WEL WEER PRETTIG'

Wende Snijders foto: Robin de Puy

DE UITMARKT KOMT BIJ U THUIS

Door Jimmy Tigges

Ook de Uitmarkt ontkwam door de coronamaatregelen niet aan een aangepaste opzet. De door Sena gesponsorde derde editie van Wende's Kaleidoscoop in Carré speelde zich niet af voor een volle zaal, maar wel voor de camera's van de NTR.

In plaats van de gebruikelijke live interactie tussen artiesten en publiek, bestond de traditionele opening van het culturele seizoen dit

jaar uit online voorstellingen, livestreams en optredens in beperkt bezette zalen. Landelijke televisie-aandacht zorgde alsnog voor een

miljoenenpubliek. Eyecatcher was de door Sena gesponsorde tv-registratie van *Wende's Kaleidoscoop*.

'Met een leger aan bands, dansers, koren, schrijvers en acteurs tovert Wende [Snijders] het toneel van Koninklijk Theater Carré voor één avond om tot een magische plek waar koorzang, moderne dans, hiphop, soul en dampende elektronica elkaar zinderend en vanzelfsprekend ontmoeten', luidde de ronkende aankondiging op Teletekst.

'Er kwam geen eind aan de hoogtepunten,' schreef tv-recensente Renate van der Bas twee dagen later in *Trouw*. 'Een voorstelling met eeuwigheidswaarde,' luidde haar conclusie.

'Ik gloei hard na', schreef Snijders zelf daags na de uitzending op Facebook. Zoveel enthousiaste reacties en verlangen om artiesten live te zien, ze was er stil van. 'Wat een rijkdom aan talent loopt hier rond', stelde ze voldaan vast.

Als een rijk geschakeerde kralenketting wisselde een keur aan artiesten elkaar naadloos af, van Torre Florim, Eefje de Visser en Naaz tot Pink Oculus, Douwe Bob, het Nederlands Kamerkoor, Typhoon, Jenny Arean, sopraan Claron McFadden en Michelle David & The Gospel Sessions. Wende Snijders

(*Heb Ik Dat Nodig?*) ontbrak zelf uiteraard niet.

Tussen al die gevestigde namen stond tot haar eigen verrassing ook de pas 19-jarige Froukje. "Ik mocht tussen mensen staan van wie ik het idee heb dat ze ver boven mij staan", zegt de rapster die haar virale hit *Groter Dan Ik* ten gehore bracht. "Het was heel bijzonder, ik was nog nooit in Carré geweest. Op de opnamedag hebben we de hele show doorgespeeld, daarna nog een keer met camera's erbij. Steeds oppassen met afstand houden. Het was best ingewikkeld, de show moest er in één keer opstaan."

Was het niet gek om voor een lege zaal te spelen? "Ik had in januari succes met mijn eerste single, maar al snel konden we niet meer spelen. Ik ben meer aan corona gewend dan aan publiek. Dat er in Carré geen publiek zat was ook wel weer prettig. Dan zie je niet voor wie je zingt, dat gaf wel rust." Ze kreeg veel reacties. "Ook van mensen die mij nog niet kenden. Op de opnamedag reageerden ook andere artiesten positief, dat was superfijn. Het is tof dat Sena dit soort initiatieven ondersteunt, want voor mij was het een te gekke ervaring."

Froukje

'HET WAS BEST INGEWIKKELD, DE SHOW
MOEST ER IN ÉÉN KEER OPSTAAN'

Ruud Nederveen is voorzitter van de Creatieve Coalitie (CC) waarin 43 belangenorganisaties van makers/podiumkunstenaars zijn verenigd. Naast en in goed overleg met het Platform Makers, dat alle makers bij zaken op het gebied van naburig recht en auteursrecht vertegenwoordigt, voert de CC de lobby op de overige gezamenlijke onderwerpen. Onlangs presenteerde minister Van Engelshoven (OCW) een tweede steunpakket voor de cultuursector om de ergste klappen van de coronacrisis op te vangen. Daarvan moet 200 miljoen euro worden besteed aan 'cruciale infrastructuur' en is er 'extra aandacht voor kunstenaars en creatieve professionals'. De CC stuurde prompt een reactie. Door Anita Verheggen

'Ik wil dat er weer geld gaat rollen in de muzieksector!'

Wat is de kernboodschap van jullie reactie?

"Bij het eerst steunpakket is er niets gelukt voor zzp'ers. Terwijl we vanaf het begin van de crisis aandacht voor de positie van deze musici hebben gevraagd. Minister Van Engelshoven heeft er bewust voor gekozen om niet de zzp'ers te bedienen. Zij dacht dat als ze de instellingen zou financieren, een deel van de steun via opdrachten en optredens bij de zzp'ers/ makers terecht zou komen. Dat systeem noemde ze 'Trickle Down'. Wij hebben steeds gezegd dat je nooit 100% van de zzp'ers via dat systeem kunt bereiken. Dat is ook gebleken; onze inschatting is dat slechts 8% van dat eerste steunbudget bij de zzp'ers terecht is gekomen. Toen we lazen dat er in het tweede steunpakket een substantieel bedrag beschikbaar moet komen voor de makers, wilden we snel een goed voorstel doen over de besteding daarvan. OCW wil niet dat het budget gebruikt wordt voor inkomensondersteuning, het moet via opdrachten. Maar bij 'Trickle Down' krijg je hetzelfde probleem. Daarom hebben we voorgesteld dat het initiatief tot de opdracht moet liggen bij de makers/zzp'ers. Een opdrachtgever kan iedereen zijn: een gemeente, een instelling, een particulier etc. De maker gaat met die opdrachtgever naar een subsidieloket om voor de opdracht een subsidie uit het tweede steunpakket te

vragen. En dan mag er tot 75% worden bijgeplust. Nu kunnen er geen concerten in een zaal worden georganiseerd zonder verlies. Met ons 'Trickle Up'-systeem kan dat verlies worden gecompenseerd en kunnen de musici weer aan de slag."

Wie gaat deze regeling uitvoeren?

"Alle Rijksfondsen zouden daarvoor een loket moeten openen met zo min mogelijk regels. Voor de groep die overblijft zou je de provinciale Prins Bernard Cultuur Fondsen kunnen vragen een loket te openen. We vinden het heel belangrijk dat ook de zzp'ers die nooit subsidie hebben ontvangen terecht kunnen bij de loketten. Ook aanvragen voor extra verdieping in het vak zoals masterclasses moeten worden gesubsidieerd. Er moeten vakgerelateerde activiteiten ontstaan zodat er geld gaat rollen! We willen de keten in stand houden."

Het plan ligt inmiddels bij OCW, hoe nu verder?

"Over het bestedingsplan van dit tweede steunpakket moet vooraf instemming worden bereikt met de Tweede Kamer. Als de minister dit plan niet omarmt en vasthoudt aan 'Trickle Down' zullen we de Kamerleden vragen om ons alternatief te omarmen."

HET GELUID VAN DE STILTE

Een van de theorieën over de aanleg om muziek te kunnen maken is dat muzikanten ook mensen zijn. Maar wel mensen die zijn ontvoerd. Onbewust. Door een hoogbegaafd volk uit een ander sterrenstelsel. Daar ergens hebben ze op de operatietafel het muzikale gen geïmplanteerd gekregen. Onder volledige verdoving. Van A-,B-,C- D- of E-kwaliteit. Waarom dit verschil is ingebouwd? Dat openbaart de Afghaanse danceproducer die we kennen als Shorty Chance volgende maand in een nieuwe vlog. Hij zal dan ook verduidelijken dat de behandelende artsen met alle twaalf hun armen gebruikmaken van operatietechnieken waarvan wij hier op aarde slechts kunnen dromen en uitsluitend handelen uit liefde voor de muziek, dus zonder enige bijbedoelingen. Zoals het veroveren onze planeet.

Over dansmuziek bestaat trouwens een theorie die zegt dat het ritme de melodie heeft veroverd. Omdat in de tweede helft van vorige eeuw de tendens ontstond om het ritme een steeds prominentere plaats in de muziek te geven. Om het volgen van de maat bij het dansen te vergemakkelijken. Toen iemand op het idee kwam om alle

melodie weg te laten om elke dansverwarring te voorkomen was de ontwikkeling voltooid. Waarna de ontwikkeling toch weer verder ging want zo gaat dat in de muziek nou eenmaal. Anders dan die van Shorty Chance is dit geen theorie waar ik nu direct stil van wordt. Terwijl ik juist de stilte de laatste maanden heb leren waarderen. Ik heb het uitdrukkelijk niet over de muzikale stilte op podia, want daar heb ik geen goed woord voor over. Ik mis met name het aangename geluid dat geproduceerd wordt door muzikanten met een geïmplanteerd gen van A- of B- en een enkele keer dat van – guilty pleasure – C kwaliteit. Wat ik wel volledig omarm heb is de stilte om ons heen. Toen de autodecibellen grotendeels wegvielen en het lawaai van al het andere dat in de publieke ruimte hoorbaar is, viel me pas op hoe irritant permanent aanwezig achtergrondgeluid is. En hoe bevrijdend aangenaam de stilte. Met als minstens zo prettige bijvangst de geur van fris ruikende lucht. Een andere bijvangst is dat het liedje

The Sound of Silence van Simon & Garfunkel plotseling opgewaardeerd is van een muziekje uit de B-categorie tot een product van A-kwaliteit. Hoe het mogelijk is dat B ineens A wordt en A misschien wel B of, je weet het maar nooit, zelfs E, begrijp ik niet. Dus daar zwijg ik verder over. Zwijgen is tussen haakjes een zelfgekozen vorm van stilte, waarvan je hoopt dat bepaalde mensen er meer gebruik van zullen gaan maken.

'TOEN DE AUTODECIBELLEN GROTENDEELS WEGVIELEN EN HET LAWAAI VAN AL HET ANDERE, VIEL ME PAS OP HOE IRRITANT PERMANENT AANWEZIG ACHTERGRONDGELUID IS'

CELLO BIËNNALE

20 – 31 OKTOBER

FESTIVAL JAZZ INTERNATIONAL

30 – 31 OKTOBER

JAZZ ON THE SOFA

1 NOVEMBER

UD FESTIVAL

5 – 22 NOVEMBER

AMERSFOORT JAZZ FESTIVAL

20 – 22 NOVEMBER

Door wat ik nu weet en de tijd
Begrijp ik des te meer
Door wat ik nu weet en de tijd
Bewonder ik des te meer
Ook jij doet alles hier
Voor de allereerste keer
Ook jij doet alles hier
Voor de allereerste keer

UIT: 'IK HOORDE HAAR ZINGEN' (PHAEDRA KWANT)